

Sygn. akt VIII U 3857/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 grudnia 2017 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Jacek Chaciński
Protokolant:	starszy sekretarz sądowy Małgorzata Sobczuk

po rozpoznaniu w dniu 18 grudnia 2017 roku w Lublinie

sprawy K. W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania K. W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

z dnia 27 września 2016 roku numer (...)

zmienia zaskarżoną decyzję i ustala K. W. prawo do emerytury od dnia 21 września 2016 roku.

Sygn. akt VIII U 3857/16

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. decyzją z dnia 27 września 2016 roku odmówił K. W. prawa do emerytury. W uzasadnieniu swego stanowiska organ rentowy wskazał, iż wnioskodawca nie uwodnił 15-letniego okresu pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, obowiązującym na danym stanowisku. Organ rentowy nie uznał, jako pracy w warunkach szczególnych, okresu zatrudnienia od dnia 1 lutego 1992 roku do dnia 31 grudnia 1998 roku, ponieważ w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach zakład pracy nie podał wykazu, działu i pozycji wykonywanej pracy zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku. Dodał, że stanowisko „kierowca ciągnika” nie jest zgodne ze stanowiskiem pracy wymienionym w powołanym w świadectwie akcie resortowym, a nazwa stanowiska pracy, na którym zatrudniony był pracownik musi ściśle odpowiadać nazwie wymienionej w wykazie aktu resortowego – nie może być niepełna, ani podobna (decyzja – k. 199 t. II akt ZUS).

W dniu 20 października 2016 roku K. W. wniósł odwołanie od powyższej decyzji. Z treści odwołania wynika, że domaga się przyznania emerytury z tytułu zatrudnienia w warunkach szczególnych z uwzględnieniem pracy tergo rodzaju wykonywanej w Spółdzielni (...)w P.. Wskazał, że zakład pracy już nie istnieje, a dokumenty pracownicze zaginęły.

Dodał, że w spornym okresie wykonywał analogiczne czynności, jak w okresie zatrudnienia w Zakładzie (...) w C. – za pomocą ciągnika wywoził nieczystości płynne i stałe, przewoził węgiel (odwołanie – k. 2 a.s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie uzasadniając, jak w treści zaskarżonej decyzji (odpowiedź na odwołanie – k. 3-4 a.s.).

Sąd Okręgowy w Lublinie ustalił i zważył, co następuje:

K. W. urodził się w dniu (...) (okoliczność bezsporna). Obecnie nie pracuje (część III pkt 6 wniosku o emeryturę – k. 175 t. II akt ZUS), do dnia 30 września 2018 roku jest uprawniony do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy (decyzja – k. 170 t. I akt ZUS).

W dniu 21 września 2016 roku złożył wniosek o ustalenie prawa do emerytury (k. 173-176 t. II akt ZUS).

Organ rentowy ustalił, że na dzień 1 stycznia 1999 roku wnioskodawca legitymuje się łącznym stażem pracy w wymiarze 25 lat, w tym 23 lata, 9 miesięcy i 18 dni okresów składkowych, 4 miesiące i 20 dni okresów nieskładkowych oraz 2 lata, 6 miesięcy i 8 dni okresów uzupełniających. Uwzględnił także okres wykonywania prac w szczególnych warunkach w wymiarze 11 lat i 7 miesięcy (karta przebiegu zatrudnienia – k. 197 t. II akt ZUS). Nadto ustalił, że wnioskodawca nie jest członkiem Otwartego Funduszu Emerytalnego (część II pkt 2 i 3 wniosku o emeryturę – k. 174 t. II akt ZUS).

Składając uprzednio wniosek o ustalenie prawa do renty, wnioskodawca przedstawił organowi rentowemu świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach wystawione przez Spółdzielnię (...) w P., z którego wynikało, że w okresie od dnia 1 lutego 1992 roku wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy prace kierowcy ciągników, na stanowisku kierowcy ciągnika wymienionym w Wykazie A, Dziale VIII poz. 1, pkt 3 załącznika nr 1 do Zarządzenia nr 16 Ministra Rolnictwa, Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 31 marca 1988 roku, w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach (k. 9 t. I akt ZUS).

Powyższy dokument został zakwestionowany przez organ rentowy, a dokumentowany w nim okres nie został uwzględniony, jako okres wykonywania pracy w szczególnych warunkach. W tej sytuacji, zaskarżoną w niniejszym postępowaniu decyzją z dnia 27 września 2016 roku organ rentowy odmówił K. W. prawa do emerytury z uwagi na nieudowodnienie wymaganego 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach (decyzja - k. 199 t. II akt ZUS).

Sąd Okręgowy ustalił, że K. W. w dniu 1 lutego 1992 roku został zatrudniony w Spółdzielni (...) w P., na stanowisku kierowcy ciągnika (świadectwo pracy – k. 190 t. II akt ZUS). Do powyższego zakładu przeszedł wraz ze sprzętem poprzedniego pracodawcy – Państwowego Gospodarstwa (...) w P. Zakładu (...) w C. (zeznania wnioskodawcy – k. 11v. i 33-33v. a.s., świadectwo pracy – k. 6 t. I akt ZUS).

W skład Spółdzielni (...) wchodziło osiem osiedli (zeznania wnioskodawcy – k. 11v. i 33-33v. a.s., zeznania świadka K. S. – k. 32v. a.s.). Wnioskodawca wykonując obowiązki pracownicze wykorzystywał sztywny, dwunapędowy, ciągnik rolniczy marki (...) model U-914 wraz z przyczepą i zbiornikiem o pojemności 10.000 litrów. Za pomocą ciągnika wykonywał prace zarówno na rzecz Spółdzielni, jak i na rzecz podmiotów zewnętrznych. W przypadku Spółdzielni głównie były to czynności polegające na wywożeniu nieczystości stałych i płynnych z szamb na poszczególnych osiedlach, które w tym czasie nie były jeszcze przyłączone do kanalizacji miejskich i gminnych. Nadto wywoził śmieci i przewoził węgiel (zeznania wnioskodawcy – k. 11v. i 33-33v. a.s., zeznania świadka K. S. – k. 32v. a.s., zeznania świadka T. M. – k. 33 a.s.). Dowoził wodę strażakom (zeznania świadka T. M. – k. 33 a.s.), a także świadcząc usługi na rzecz Państwowego Gospodarstwa (...) – wodę do spryskiwania pól (zeznania wnioskodawcy – k. 11v. i 33-33v. a.s.).

Wnioskodawca świadczył pracę przez cały rok, w ramach jednej zmiany. Jego bezpośrednim przełożonym był kierownik spółdzielni (...), od którego uzyskiwał dyspozycje i wypełnione karty z zadaniami do wykonania. Spółdzielnia wynajmowała mechanika z Zakładu (...) w C., który w przypadku awarii usuwał je, wykonując naprawy głównie w nocy, tak aby sprzęt był rano gotowy do pracy (zeznania wnioskodawcy – k. 11v. i 33-33v. a.s.).

Opisane czynności wnioskodawca wykonywał do końca zatrudnienia w Spółdzielni (...) w P., to jest do dnia 16 marca 1999 roku.

Sąd uznał za wiarygodne zeznania wnioskodawcy są bowiem wewnątrznie spójne, logiczne i znajdują potwierdzenie w zeznaniach świadków: K. S. i T. M.. Należy podkreślić, iż przesłuchani w sprawie świadkowie nie mieli żadnego powodu, by relacjonować zdarzenia niezgodnie z ich rzeczywistym przebiegiem. Świadcowie są osobami obcymi w stosunku do wnioskodawcy, znają go od wielu lat, zamieszkiwali w tym samym bloku i widywali go podczas wykonywania codziennych obowiązków pracowniczych. Tym samym mogli poczynić obserwacje, co do rodzaju codziennych czynności pracowniczych wnioskodawcy, a stałość i powtarzalność tych zdarzeń spowodowały, iż okoliczności te zostały przez nich zapamiętane na tyle dobrze, że mimo upływu czasu świadkowie byli w stanie rzetelnie je wskazać.

W szczególności świadkowie zgodnie potwierdzili, że wnioskodawca za pomocą ciągnika rolniczego wyposażonego w beczkę o pojemności 10.000 litrów wywoził nieczystości stałe i płynne z szamb zlokalizowanych w osiedlach należących do zatrudniającej go Spółdzielni Mieszkaniowej. Potwierdzili, że wykonywał również innego rodzaju usługi transportowe, przewożąc wodę, węgiel, wywożąc śmiecie.

Przedłożone organowi rentowemu świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych (k. 9 t. I akt ZUS) istotnie nie zostało sporządzone prawidłowo, gdyż trafne są uwagi organu rentowego zarzucające, iż wymienione w świadectwie stanowisko nie odpowiada stanowisku wynikającemu z powołanych przepisów resortowych.

Podkreślenia jednak wymaga okoliczność, że pracodawca postrzegał wykonywane przez skarżącego czynności, jako prace w szczególnych warunkach, co udokumentował kwestionowanym w sprawie dokumentem w postaci świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach. Wskazać jednak należy, iż uchybienia formalne pracodawcy nie mogą skutkować pozbawieniem ubezpieczonej prawa do należnego jej świadczenia. Świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach nie jest dokumentem urzędowym w rozumieniu art. 244 § 1 i 2 k.p.c., gdyż podmiot wydający to świadectwo nie jest ani organem państwowym, ani organem wykonującym zadania z zakresu administracji państwowej. Tylko dokumenty wystawione przez te organy stanowią dowód tego, co zostało w nich urzędowe zaświadczone. Natomiast omawiane świadectwo traktuje się w postępowaniu sądowym, jako dokument prywatny w rozumieniu art. 245 k.p.c., który stanowi dowód tego, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie. Dokument taki podlega kontroli zarówno, co do prawdziwości wskazanych w nim faktów, jak i co do prawidłowości wskazanej podstawy prawnej (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 maja 2004 roku, III UK 31/04, OSNP z 2005 roku, Nr 1, poz. 13).

Sąd obdarzył wiarą pozostałe dokumenty zawarte w aktach organu rentowego, jako obrazujące przebieg zatrudnienia skarżącego, albowiem były sporządzane na bieżąco.

Odwołanie jest zasadne.

Prawo do wcześniejszej emerytury dla osób zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, z uwagi na datę urodzenia wnioskodawcy, regulują przepisy art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2017 roku, poz. 1383, ze zmianami) oraz rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983, Nr 8, poz. 43, ze zmianami). Prawo do emerytury nabywają ubezpieczeni po osiągnięciu wieku przewidzianego m. in. w art. 32, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy (1 stycznia 1999 roku) spełnili enumeratywnie określone przesłanki:

- a) posiadają okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat- dla kobiet i 65 lat- dla mężczyzn,
- b) legitymują się okresem składkowym i nieskładkowym, o którym mowa w art. 27.

Stosownie do utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego, wykonywanie pracy w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy oznacza, że pracownik nie ma powierzonych innych obowiązków jak tylko te, które dotyczą pracy w szczególnych warunkach (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 marca 2009 roku, I PK 194/08, Lex nr 528152, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 listopada 2000 roku, II UKN 39/00, OSNP 2002/11/272). W wyroku z dnia 22 kwietnia 2009 roku, II UK 333/08, LEX nr 1001310 Sąd Najwyższy wskazał, iż w spornych przypadkach, uwzględnienie okresów wykonywania pracy szkodliwej lub uciążliwej wymaganej do przyznania emerytury w niższym wieku emerytalnym, następuje po ustaleniu rzeczywistego zakresu obowiązków oraz wykonywania bezpośrednio i stale szkodliwego zatrudnienia. Co więcej, dla oceny, czy pracownik pracował w szczególnych warunkach, nie ma znaczenia nazwa zajmowanego przez niego stanowiska, tylko rodzaj powierzonej mu pracy (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 1 czerwca 2010 roku, II UK 21/10, Lex nr 619638).

Z ustaleń faktycznych poczynionych w toku postępowania wynika, że wnioskodawca w ramach wykonywania swoich codziennych obowiązków pracowniczych zajmował się przewożeniem węgla i wody, wywożeniem śmieci oraz wywożeniem nieczystości stałych i płynnych z szamb zlokalizowanych w osiedlach należących do Spółdzielni (...)w P.. Nie miał powierzonych innych czynności, a wykonywał je wyłącznie z wykorzystaniem ciągnika rolniczego marki (...) model (...) wraz z przyczepą i zbiornikiem o pojemności 10.000 litrów.

Tym samym wnioskodawca w ramach obowiązującego go pełnego wymiaru czasu pracy, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, wykonywał w okresie od dnia 1 lutego 1992 roku do dnia 31 grudnia 1998 roku (6 lat i 11 miesięcy) prace kierowców ciągników, kombajnów lub pojazdów gąsienicowych, wymienione w wykazie A, dziale VIII „W transporcie i łączności” – „Transport”, pod pozycją 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego oraz wzrostu emerytur i rent inwalidzkich dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Prace te zostały również wskazane w Zarządzeniu nr 16 Ministra Rolnictwa, Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 31 marca 1988 roku, w sprawie stanowisk pracy, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (DZ. U. MRLiGŻ z 1988 roku, Nr 2, poz. 4) stosowanym pomocniczo, gdzie wymieniono szczegółowe stanowiska zawarte w wykazie A cytowanego wyżej rozporządzenia. Wśród stanowisk opisanych w dziale VIII cytowanego zarządzenia, pod pozycją 3, w pkt 1 figuruje stanowisko kierowcy ciągnika kołowego.

Łącznie okresy wykonywania prac w szczególnych warunkach stanowią 18 lat i 6 miesięcy.

Wprawdzie z zaświadczeń Spółdzielni (...)w P. (k. 8, 13 t. I akt ZUS) wynika, że wnioskodawca w 1993 i 1998 roku korzystał z zasiłków chorobowych, jednakże okresów tych nie wyłącza się z okresu wykonywania prac w szczególnych warunkach. Sąd Najwyższy przyjął bowiem, że, przerwy w pracy spowodowane czasową niezdolnością do jej świadczenia w związku z chorobą i korzystaniem z wynagrodzenia lub świadczeń z ubezpieczenia społecznego z tego tytułu, są okresami, w których pracownik zachowuje status osoby wykonującej pracę w szczególnym charakterze (por. wyrok z dnia 30 lipca 2003 roku, II UK 323/02, OSNP z 2004 roku, Nr 11, poz. 197), natomiast w uchwale z dnia 27 listopada 2003 roku (III UZP 10/03, OSNP z 2004 roku, Nr 5, poz. 87) wskazał jednoznacznie, że do okresu pracy w szczególnych warunkach, o jakich mowa w § 4 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 roku wlicza się okresy zasiłku chorobowego w czasie trwania tego stosunku pracy, przypadające po dniu wejścia w życie ustawy z dnia 17 października 1991 roku o rewaloryzacji emerytur i rent, o zasadach ustalania emerytur i rent oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 104, poz. 450 ze zmianami).

K. W. spełnił przesłanki z art. 184 ustawy o rentach i emeryturach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, to jest:

- 1) ukończył 60 lat w dniu (...);
- 2) udowodnił 25 lat zatrudnienia, w tym ponad 15 lat pracy w szczególnych warunkach, zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze;

3) nie jest członkiem Otwartego Funduszu Emerytalnego;

Sąd Okręgowy, kierując się powyższymi ustaleniami, zmienił zaskarżoną decyzję ustalając wnioskodawcy prawo do emerytury od dnia 21 września 2016 roku, to jest od dnia złożenia wniosku o emeryturę.

Mając powyższe na uwadze w oparciu o powołane wyżej przepisy oraz na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. Sąd orzekł jak w sentencji